

Kolding Senior

Internetblad for borgere over 60 år

UGE 20 MAJ 2017

Kolding Å
- engang told-
grænse og
smuglersted

Side 6

Foto: Eva Kristensen

Et ondsindet pc-angreb

Fredag den 12. maj blev over 70 lande udsat for et grimt hackerangreb. Som en steppebrand bredte sig mails til hospitaler, virksomheder og institutioner med krav om indbetalinger, i modsat fald ville mailen slette indholdet på brugerens pc.

I Danmark slap vi i første omgang nådigt, for den 12. maj er som bekendt en helligdag, store bededag, der blev indført i 1600-tallet. Den kendes ikke i andre lande.

St. bededag var mange virksomheder og alle offentlige institutioner lukkede herhjemme, derfor slap vi nådigt. Men allerede lørdag noteredes det, at hackerne forsøgte at trænge ind i det danske marked, men tilsyneladende uden held.

Som almindelig bruger må man spørge, hvorfor myndighederne ikke kan afsløre, hvem der står bag disse ulovligheder. Når der kræves penge, skulle man tro, at der er en konto bagved. Den må kunne findes, og bagmændene spores, så de kan pågribes og straffes.

LGH

KOLDING SENIOR

Redaktion:

Lars Gregers Hansen (ansv.) 75502555@mail.dk
Olaf Hermansen olaf.hermansen@stofanet.dk

Web-adresse:

www.koldingsenior.dk

Annoncer:

PR Centret 75502555@mail.dk tlf. 75 50 25 55
KOLDING SENIOR opdateres hver søndag

Er dine hvidevarer "SYGE"
så ring til

Din Hvidevaredoktor

Mobil: 2420 2393

v/Torben Jakobsen . Brandorffsvej 17 . 6000 Kolding

tj@din-hvidevaredoktor.dk

Spring køen over, når det drejer sig om nyt pas

Nu kan du bestille tid hos Borgerservice og springe køen over, når du skal have nyt pas. Du kan også på forhånd udfylde ansøgningskemaet digitalt og betale for passet. Begge dele vil forkorte ventetiden. Men husk under alle omstændigheder at få lavet nyt pas i god tid før sommerferien, hvor der kan være rigtigt meget pres på i Borgerservice.

”Vi udsteder godt 12.000 pas om året. Op til sommerferien ekspederer vi i maj og juni måned 1.000 pas flere end i de stille måneder. Det kan ikke undgå at skabe ventetid, selv om vi har alle kasser åbne,” fortæller Jette Møller, leder af Borgerservice.

Især torsdag eftermiddag er der risiko for længere ventetid, når man skal have nyt pas. På www.kolding.dk/pas kan du se, hvornår der er størst risiko for ventetid i den travle tid op til sommerferien. Her kan du også bestille tid, udfylde ansøgningspapirer, m.m.

”Vi har netop fået installeret en ekstra fotostation i Borgerservice. Det vil hjælpe med at nedbringe ventetiden,

og så håber jeg, at mange vil benytte sig af vores nye mulighed for at bestille tid, når de skal have nyt pas. Hvis der ikke er ledige tider på det tidspunkt, hvor man har mulighed for at komme, kan man stadigvæk bare dukke op og trække et nummer,” siger Jette Møller.

De nye selvbetjeningsløsninger, hvor man kan udfylde ansøgningspapirerne digitalt og betale for passet på forhånd, vil også lette ekspeditionen.

”Tidligere har borgerne udfyldt ansøgningskemaer hjemme eller i Borgerservice. Ved at gøre det digitalt via vores hjemmeside er alle informationer klar i systemet, når det bliver ens tur. Den nye mulighed er også en stor lettelse for forældre med delt forældremyndighed, når deres barn skal have udstedt pas. Uanset, hvor far og mor befinder sig, kan de bare udfylde formularerne og skrive under digitalt via computeren,” forklarer Jette Møl-

ler.

Selv om meget kan klares via computeren, skal man stadig møde personligt op for at få nyt pas. Det gælder også for børn.

”Det er et ufravigeligt krav, som vi ikke kan ændre på. Vi skal være 110 pct. sikre på identiteten på den person, vi udsteder pas til, og derudover skal børn over 12 år og voksne skal jo også have taget fingeraftryk til passet og underskrive digitalt,” oplyser Jette Møller.

På www.kolding.dk/pas kan du læse alt om, hvordan du får nyt pas.

God buffet til din næste fest

Tlf. 74 65 92 06

Rejecocktail eller tarteletter med høns i asparges eller *dampet kold laks med hummerdressing, rejer, asparges og kaviar.

3 X STEG: Mør glaseret oksesteg, kryddermarineret kalkunbryst og helstegt svinekølle. Salatbar med 6 slags salat og grønt, hjemmelavet kartoffelsalat og flødeporrekartofler. Æbletærte med cremefraiche eller islagkage.

Sælges kun i hele å 8 pers.

* Ved laks ekstra kr. 5,00 pr. kuvert. Flutes kr. 3,00 pr. kuvert. Mindste antal 12 pers.

LEVERES GRATIS OVERALT

Blot De leverer emballagen tilbage inden 5 dage. Kontant betaling ved levering, og husk dep. for emballagen kr. 350,00

WWW.GODBUFFET.DK

Kun
99⁵⁰

Alt medfølger!
Forret, 3 x steg,
Salatbar og kartofler.
Dessert kun 10,00

Kulturcafé om kejserinde Dagmar

Jette Langgaard Andersen, sognepræst ved Bramdrup Kirke taler tirsdag den 30. maj kl. 10-11.30 om "2 x Dagmar - et kors og nogle æg".

Det handler om kejserinde Dagmar, der var dansk prinsesse og datter af Christian 9.

I 1866 blev hun gift med storfyrste, fra 1881 kejser Aleksander 3. af Rusland.

Nu kan alle komme og lytte og diskutere i en kulturcafé på Kolding Biblio-

tek

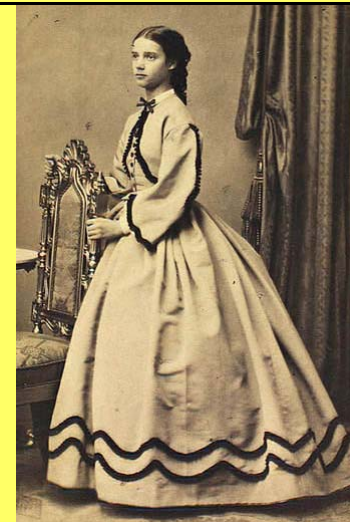
Kulturcafé er en hyggelig formiddag, hvor der både er tid til at lytte og diskutere kultur.

Der vil være et oplæg af en præst og herefter er det tid til diskussion.

Der er Kulturcafé på følgende datoer i 2017: 30/5, 26/9, 31/10, 28/11. Alle dage kl. 10 – 11.30 i lokalet Holms på Kolding Bibliotek. Det er gratis, og man møder bare op.

Kulturcaféerne er skabt i et samarbejde mellem Koldingbibliotekerne og en række præster fra Kolding. Derfor er det også en mulighed for at møde en række af byens præster omkring spændende kulturelle emner. På koldingbib.dk/kulturklubber kan du se, hvilke præster der fortæller – og hvad de fortæller om på de enkelte Kulturcaféer.

Den unge prinsesse Dagmar.

Din Lyd - mit ansvar

HØRECENTRET KOMMER TIL DIG!

- Gratis høreprøve
- Gratis rådgivning
- Gratis afprøvning af høreapparat efter dit valg
- Fuld tilfredshed inden køb – ellers tager jeg høreapparaterne retur uden omkostninger for dig

 Din Lyd

Audiologist Jesper Elkjær Erichsen - Vesterled 21, Taulov, 7000 Fredericia - www.dinlyd.dk

Jeg inviterer dig til hørecentret
– eller kører ud til dig...

Flexible åbningstider
Ring og hør nærmere
tlf.: 31 21 05 78

Fremtidens topdesignere kommer til Kolding

Man kan se kreationer fra flere af fremtidens upcomming designere, når designmarkedet "Up-comers" besøger Design Week Kolding. Design er mere end de kendte brands.

Det vil stå klart, når de spændende nyskabende designere fra Up-comers besøger Design Week Kolding i uge 22. Her rykker de nemlig ind i Innovationsfabrikken med et stort marked.

Projektet har været i gang siden 2014, hvor det første designmarked blev holdt i Vejle. Siden har det vokset sig større og større med flere stande og besøgende.

"Vi har valgt at sige ja til at udstille ved Design Week Kolding, for at give vores designere en mulighed for at præsentere deres produkter under et event der hylde design," siger en af skaberne bag Upcomers, Junette Bay, som mente det var oplagt at udvide messen til en anden del af Trekantområdet.

"Vi er flere gange blevet spurgt, om vi kunne tænke os afholde Up-comers i andre byer. Så da dette tilbud kom, sprang vi til. Vi vil jo helst blive i området, så at udvide til trekantområdet er bare helt perfekt," uddyber hun.

Markedet er kurateret – hvilket vil sige, at udstillerne ansøger om en stand og derefter bliver udvalgt af et kompetent panel, der både har interesse og stor erfaring indenfor design og craft/maker-kulturen. Og faktisk betyder den gode plads på Innovationsfabrikken, at der stadig er åbent for håbefulde ansøgere.

Det spændende designmarked fra Upcomers er ikke det eneste marked, der løbet af stablen til Danmarks nye designuge.

Også Trapholt holder sit traditionsrige designmarked med nogle af landets fineste designhåndværkere, mens der også vil være mulighed for at spare i lommerne på spender-

bukserne, når City Kolding og Kolding Storcenter holder Open By Night.

Glæd dig til en farverig uge, hvor borgere, virksomheder, institutioner og gæster fra ind- og udland

går sammen for at hylde det gode design, som skaber vækst og livskvalitet.

Design Week Kolding udspringer af Kolding Kommunes vision Vi designer livet.

TANDPROTESER

ALT I TANDPROTESER

• Hel- og delproteser • Reparationer • Tilpasning • Kontrol

Kolding

Egtved

Klinisk tandtekniker
Rasmus Birkedal

Låsbygade 66 · 6000 Kolding · Tlf. 75 52 63 78
Aftensang 10 · 6040 Egtved · Tlf. 75 55 70 80

www.tandtech.dk
Ring venligst og bestil tid

ALTID:

Gratis
undersøgelse
Uforpligtende
tilbud

Den en store smugleraffære ved Kolding Å

Af Poul Dedenroth-Schou
Fhv. museumsdirektør

Siden middelalderen har Kolding å og Kongeåen fungeret som toldgrænse.

Her skulle der erlægges told for alle varer, der passerede grænsen, først og fremmest levende kreaturer (stude), der eksporteredes fra Jylland til Nordtyskland og Hamburg, hvorfra de fragtedes videre rundt i Europa.

1810 synes at være et af de største år.

Da fortoldedes i alt flere end 20.000 stude ved de tre lovlige toldsteder Kolding, Foldingbro og Ribe.

Hvor mange stude, der eksporteredes ulovligt, kan naturligvis ikke gøres op. Men mange var det. Dette afslørede ved en stor retssag i 1818.

En studedrift fra begyndelsen af 1800-årene.

En ung skriver på toldstedet i Kolding havde gjort sig skyldig i visse uregelmæssigheder, og da det blev opdaget, søgte han at klare om end ikke frisag så dog en mildere straf ved at angive toldsvindel i stor målestok.

En kgl. kommission nedsattes og efter et års arbejde kunne domme-

ne falde.

I alt 12 personer ved de tre toldsteder blev dømt for underslæb, rækkende fra told- og konsumptionsinspektør A.C.F. Hein i Kolding og hans nærmeste medarbejdere over toldkontrolløren ved Foldingbro Edvard Mønster til toldinspektør Ove Høegh-Guldberg i Ribe og

nogle af hans nærmeste medarbejdere.

De fleste idømtes tugthusstraffe, enkelte kun bøder.

Dommene blev ikke appelleret, men de dømte søgte om straffenedsættelse, hvilket bevilgedes med resolution af 13. juni 1818.

Ud over embedsmændene blev i alt 61 studehandlere, bl.a. egnens største kreatureksportør major Ingwersen i Viuf, men ellers fordelt langs hele toldgrænsen, i 1820 idømt bøder for udsmugling af 907 heste, 3505 stude og 582 køer.

Visens Venner i Kolding

Her mødes folk, som er glade for at spille, synge eller lytte til danske og nordiske viser og sange og at nyde de humoristiske og til tider alvorlige og vemedige tekster.

www.visensvennerikolding.dk

Koldinghus efterlyser 400 år gammel ridderorden

Museet på Koldinghus efterlyser et eksemplar af ridderordenen "Den Væbnede Arm", der muligvis findes blandt efterkommerne af de tolv adelsmænd, der blev slået til ridder af den Væbnede Arm den 2. december 1616 på Koldinghus. Ridderordenen, som Christian 4. gav de 12 adelsmænd som tak for deres indsats i Kalmarkrigen, er kun blevet uddelt denne ene gang. Der findes i dag tre kendte eksemplarer af Den Væbnede Arm: Et eksemplar kan ses på det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg i Hillerød. Et andet findes i skatkammeret på Rosenborg Slot. Det tredje og sidst kendte eksemplar af Den Væbnede Arm har Koldinghus kunnet spore i den svenske bog "Nordiska ordnar och dekorationer" fra 1949, hvor ordenen er afbilledet og beskrevet som den "Dragna sværdets orden". Desværre findes der i bogen ingen

henvisning til ejeren af den afbillede orden.

Museet på Koldinghus har en formodning om, at ordenen kunne befinde sig hos efterkommere af nogle af de 12 adelsmænd, der blev slået til riddere på Koldinghus.

"Koldinghus efterlyser Den Væbnede Arm, som skal udstilles i forbindelse med Koldinghus' 750-års jubilæumsudstilling "Magtens Smykker", der skildrer 750-års europæisk historie fortalt gennem prægtige og kongelige smykker. For Koldinghus er det væsentligt at få Den Væbnede Arm repræsenteret i udstillingen, idet den kobler Koldinghus og magtens symboler tæt sammen.

Ordenen blev uddelt på Koldinghus i december 1616 i de selv samme lokaler, hvor udstillingen "Magtens Smykker" vises i sommeren 2018," siger museumsdirek-

tør Thomas Thulstrup.

Kontakt museumsdirektør Thomas C. Thulstrup på ththu@koldinghus.dk eller mobil +45 24458582, hvis du har oplysninger om, hvor der måtte befinde sig et eksemplar af Den Væbnede Arms Orden.

De 12 modtagere af Den Væbnede Arm på Koldinghus var:

*Christen Friis til Kragerup, kansler
Albret Skeel til Fussingø, rigsadmiral*

*Jørgen Lunge til Odden, rigsmarsk
Breide Rantzau til Rantzauholm,
rigsråd*

Gert Rantzau, statholder i Hertugdømmerne

Anders Bille til Rosendal (i Skåne), lensherre

*Ditlev Rantzau, hofmarskal
Jens Sparre til Veinderup, vagtmester*

*Marquardt Pentz, amtmand
Ulrik Sandberg, rigsmarsk
Jørgen Skeel til Fussingø, rigsmarsk*

Ordenstegnet består af en blåemaljeret arm i guld besat med diamanter, og i hånden et sværd af jern. Tegnet bæres i et blåt bånd om halsen.

*Anders Sinclair til Sinclairholm,
lensherre*

Vandhullets vanvittige væsener

Ved du, hvordan en guldsmedelarve ser ud? Eller har du hørt om en vandkalv før? Eller vidste du, at der findes dyr, som kan gå på vandet? Hvis ikke skal du bare møde op, når Kolding Kommune tager på tur til vandhullet. Næde du ikke forbi vandhulssafarier til Dyr på Græs, eller kan du bare ikke få nok af krible krable dyr, som lever i vandet, så får du her muligheden for at komme med på tur.

Det sker 20. maj klokken 10-11.30 på Landbomuseet, Brødsgårdsvej 52, 6000 Kolding, under ledelse af naturvejleder Maja Møholt. Medbring selv mad og drikke til turen. Krible Krable-arrangementerne er et tilbud fra kommunens naturvejledere til børn og børnefamilier. "Det handler om rigtigt at se

og blive fortrolig med naturen. At se vandkalvens hårede svømmeben og iglen slange sig igennem vandet, eller mærke vårfluellarven bevæge sig med sit hus" siger naturvejleder Maja Møholt. Vi starter på Landbomuseet. Herfra går vi i samlet flok ned til vandhullet, hvor vi går i gang med at fange krible krable dyr. Føler man sig lidt sulten, kan man gå hen til bålet og bage en pandekage.

"Jeg har lavet nogle små akvarier, så vi kan iagttage de sjove dyr svømme rundt. Selv synes jeg de ligner små aliens, når man kommer tæt på" forklarer Maja Møholt og fortsætter: "Vi skal se, hvilke forskellige måder

dyrene svømmer på. Nogle dyr kan svømme meget hurtigt, og nogle svømmer i ryk mens andre har mere flydende bevægelser. Afslutningsvis spiser vi lækre pandekager lavet over bål".

Der studeres fangst fra vandhullet.

Et af de mange finurlige dyr hentet op fra vandhullet.

Fotos Sten Frandsen

Lokalhistorie på DVD

PR Centret har produceret en række lokalhistoriske DVD'er, som kan købes ved henvendelse på tlf. 75 50 25 55 eller e-mail 75502555@mail.dk

Befrielsen i maj 1945 (21 min.)

Kolding-Egtved Jernbane (28 min.)

Historien om Kolding Folkeblad (45 min.)

I frihed bag pigtråd (25 min.)

Jernbanegade under besættelsen (32 min.)

Kolding Miniby (33 min.)

Kolding i 1930'erne (39 min.)

Historien om Kolding Banegård (50 min.)

Kolding Havn (1 time)

Kirker i Kolding (1 time)

- på hjørnet af Jernbanegade/Munkegade

- center

PhotoCare Popp Photo
Jernbanegade 32
6000 Kolding 7552 0054

Vamdrup Kino

Filmen 'Du forsvinder' handler om den respekterede skoleleder, Frederik, der bliver sigtet for at have stjålet 12 mio. kr. fra skolen.

Sagen er dog ikke så enkel, som den først lader til at være. Det viser sig nemlig, at Frederik har haft en svulst i hjernen de seneste tre år, og det har ændret hans personlighed drastisk.

Nu må hans hustru, Mia, og forsvarsadvokaten Bernard, der selv lever med en hjerneskadet kone, forsøge at få ham frikendt.

Spilledato

Den 17., 18., 19. og 21. maj kl. 19.30. Den 21. også kl. 15.00. Torsdag d. 18. Baby-Bio kl. 10.30.

Vamdrup Kino, Kinovej 1, 6580 Vamdrup

E-mail: kinogruppen@vamdrupkino.dk

Tlf: 7558 1202 - åben 30 min før filmforestilling

Herbert von Hörensagen

Det siges, at robotter og computere for fremtiden vil overtage. Det bliver vel også lykken for vore folketingspolitikere, som kan aflastes af robotter. I forvejen styres det meste fra EU i Bruxelles, så vi kunne nøjes med at have robotter siddende i tinget og automatisk godkende EU-vedtagelser.

Bliv gratis abonnent

Send en mail til 75502555@mail.dk og vi sætter dig på listen, så du får besked, når en ny KOLDING SENIOR er på nettet.

Vidste De, at

En violin er bygget af 70 enkelte stykker træ.

Solen forsyner os med en energimængde, der svarer til 126.000.000.000.000 hestekræfter om dagen. Det svarer til 54.000 hestekræfter til hvert eneste menneske.

Mere end 50 procent af alle mennesker i hele verden har aldrig foretaget eller modtaget en telefonopringning.

Et nys kan komme op på 400 km/t.

Hvis De bærer hovedtelefoner i mere end en time, så vil De forøge antallet af bakterier i Deres ører 700 gange.

Lighteren blev opfundet før tændstikken.

Femogtyve procent af de mennesker, der bruger kontakt-annoncer, er allerede gift.

Det kræver cirka fire millioner blomster for at lave et kilo honning.

Lynlåsen blev opfundet i 1893, og det var til brug i sko.

Børn vokser hurtigere om foråret.

AKTIVITETSCENTRE I KOLDING KOMMUNE

Brugerstyrede aktiviteter på plejecentre:

Olivenhaven

Munkevænget 10
6000 Kolding
Tlf. 79 32 79 79

Kløverhøj

Kløvervej 44
6000 Kolding
Tlf. 76 34 74 44

Munkensdam

Tøndervej 102
6000 Kolding
Tlf. 76 32 56 00

Toftegården

Hovedgaden 28
6064 Jordrup
Tlf. 75 55 60 44

Vonsildhave

Catolhavegyden 19
6000 Kolding
Tlf. 76 30 82 70

Brugerstyrede aktivitetshuse:

Centrum

Vestergade 3
6051 Almind

Lokalcenter Hejls gl.

Skole

Hejls Landevej 20
6094 Hejls

Aktivitetshuset Bjert

Vesterløkke 10
6091 Sdr. Bjert

Lindely

Lindegade 2
6580 Vamdrup
Tlf. 52 92 84 34

Lokalcenter Taps

Ødisvej 22, Taps
6070 Christiansfeld

Lærkebo

Sjølund Gade 28
6093 Sjølund

Midtgården

Nicolaiplads 10
6000 Kolding

Oasen

Bavnehøj 177

V. Nebel
6040 Egtved

Paletten

Norgesvej 6
6000 Kolding

Seniorhuset

Skolevej 10
6070 Christiansfeld

Stepping Midtpunkt

Norre Allé 1, Stepping
6070 Christiansfeld

Svinget

Hechtsvej 5
6052 Viuf

Toften

Kirkely 24
6000 Kolding
Tlf. 75 56 82 19

Basagerhus

Nr. Bjertvej 89
26 24 55 25

Aktivitetscentret

Storegade 2
6640 Lunderskov
Tlf. 75 585457
40587457